

PM2 Radoša un eiropeiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi

Radošās industrijas ieņem arvien nozīmīgāku lomu tautsaimniecības attīstībā un Rīgas konkurētspējas nodrošināšanā. Tam pamatā ir Rīgas kā eiropeiskas pilsētas identitāte un tās iedzīvotāju spēja līdzdarboties, būt radošiem savā darbībā un veidot nākotnes pilsētu visiem kopā.

2013.gads Rīgā pagāja XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku zīmē. Svētku kulminācijas nedēļā no 30.jūnija līdz 7.jūlijam Rīgā norisinājās vairāk kā 60 pasākumu, no kuriem lielākā daļa bija bez maksas. Būtiskākie notikumi tika raidīti Latvijas Televīzijas tiešraidē, kā arī ierakstos uz lieliem ekrāniem Esplanādē un Doma laukumā. Svētki pagāja Līgo zīmē un svētku programma bija baudāma 19 dažādās norises vietās Rīgā. Svētku atklāšana vienlaikus notika kā Rīgā, tā Latvijas novados. Deju lieluzvedumu „Tēvu laipas” Daugavas stadionā pirmo reizi varēja noskatīties 4 reizes atšķirībā no divām reizēm iepriekšējos svētkos, tā ļaujot lielākam skatītāju skaitam izbaudīt šo skaisto notikumu.³²

Pārskata gadā aktīvi turpinājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecības procesi.

2013.gadā Rīga aktīvi rosījās, turpinot gatavojoties EKG statusam 2014.gadā. EKG tiek izvēlētas kopš 1985.gada un šī Eiropas Komisijas iniciatīva kļuvusi par spēcīgu attīstības impulsu izraudzītajām pilsētām. Rīgas kā EKG gada programmu veido vairāk kā 200 pasākumu visdažādākajos mākslas un kultūras žanros. 2014.gada programmas notikumi bagātinās jau tradicionāli esošo Rīgas kultūras pasākumu klāstu ar jaunām norisēm dažādos mākslas un kultūras žanros. Programma tapusi, sadarbojoties turpat simts valsts, pilsētas un nevalstiskajām organizācijām un veidojot kultūras gada notikumus augstā starptautiskā līmenī.³³

Blakus citiem vērienīgiem kultūras pasākumiem Rīgā pārskata gadā norisinājās Baltijā pirmais starptautiskais ielu mākslas un pasaules mūzikas festivāls „RE RE Rīga!”, kura laikā 3 dienu garumā trīs norises vietās – Esplanādē, skvērā pie Latvijas Nacionālās operas un uz AB dambja – bez maksas varēja baudīt pasaules mūzikas izpildītāju priekšnesumus, jaunā cirka programmas un mākslinieku performances. Festivālā viesojās 100 mākslinieki no 16 pasaules valstīm.³⁴

Starptautisku skanējumu 2013.gadā Rīga ieguva, kad starptautiskās mācību burukuģu un jahtu regates „The Tall Ships Races 2013” viena no posmiem laikā Rīgā ieradās

³² www.leta.lv

³³ turpat

³⁴ turpat

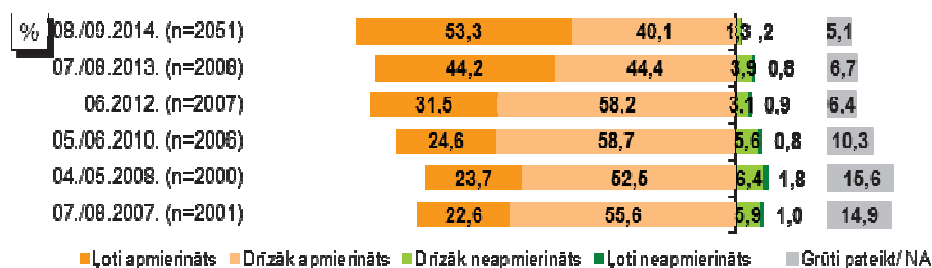
vairāk kā 100 burinieku un jahtu no 17 pasaules valstīm. Ar regati saistītie pasākumi Rīgā pulcēja 1,5 miljonus apmeklētāju.

2014.gada Rīgas iedzīvotāju aptaujas³⁵ rezultāti parāda, ka pozitīvie vērtējumi par kultūras pasākumiem iedzīvotāju vidū pēdējo septiņu gadu laikā pieauguši visvairāk – ja 2007.gadā tikai 23% iedzīvotāju novērtēja, ka ir ļoti apmierināti ar kultūras pasākumiem Rīgā, tad šogad jau 53% (2.1.attēls). Pozitīvāk kultūras pasākumus Rīgā vērtējuši gados jaunākie respondenti, tie, kuriem ir nepilngadīgi bērni, kā arī iedzīvotāji ar augstākiem ienākumiem

Iedzīvotāji, kuri nav apmierināti ar kultūras pasākumiem Rīgā, tika lūgti minēt iemeslus. Visbiežāk respondenti atsaukušies uz to, ka pasākumiem ir dārgas biļetes (22,5%). Aptuveni katrs desmitais norādījis, ka pasākumi ir vienveidīgi, zemas kvalitātes un neinteresanti, kā arī ka kopumā ir maz pasākumu. Vienlaikus jāuzsver, ka biļešu dārdzību kā neapmierinātības iemeslu šogad iedzīvotāji minējuši retāk kā pirms diviem, trim vai četriem gadiem, kas liecina, ka kultūra šādā aspektā iedzīvotājiem ir kļuvusi pieejamāka.

2.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras pasākumiem Rīgā

Bāze: visi respondenti

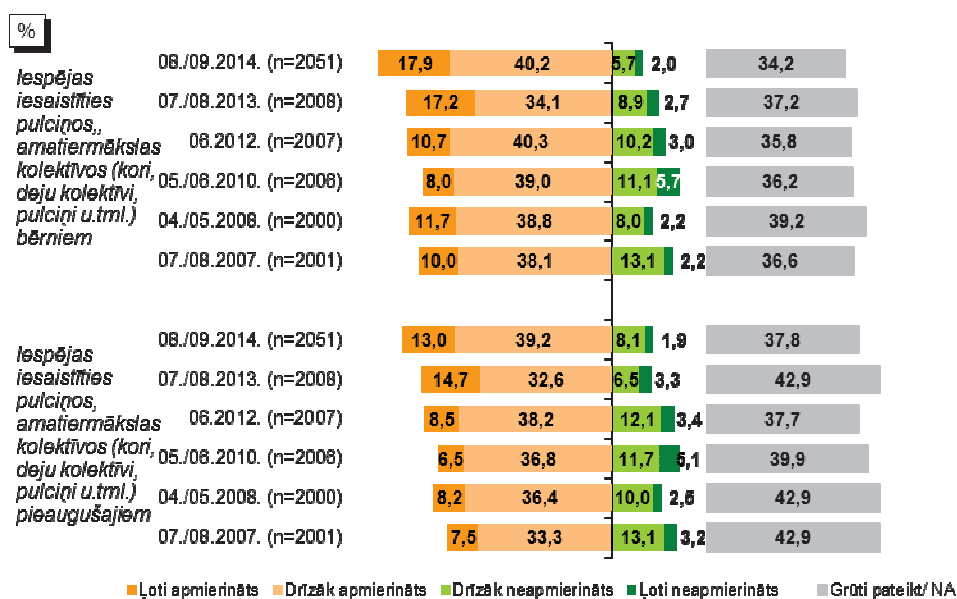
Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Tikai nedaudz vairāk kā puse (52,2%) iedzīvotāju 2014.gadā ir paiduši, ka ir apmierināti ar iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) pieaugušajiem. Salīdzinoši liels gadu no gada ir bijis arī to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem grūti pateikt vai nav atbildes uz šo jautājumu.

Savukārt 58,1% iedzīvotāju 2014.gadā ir apmierināti ar iespējām bērniem iesaistīties pulciņos un amatiermākslas kolektīvos. Gadu no gada iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par šīm iespējām pakāpeniski pieaug, piemēram 2010.gadā apmierināti ar iespējām bērniem iesaistīties pulciņos un amatiermākslas kolektīvos bija 47% aptaujāto, kas liecina, ka pēdējo 4 gadu laikā apmierinātība pieaugusi par vairāk kā 10% (2.2.attēls).

³⁵Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju apmierinātība ar iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) bērniem un pieaugušajiem

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju vērtējums apkaimēs parāda, ka pozitīvākie viedokļi par iespējām iesaistīties pulciņos, amatierkolektīvos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) bērniem tika sniegti Juglas, Mežciema, Daugavgrīvas, Āgenskalna un Brekšu apkaimēs. Savukārt ne tik apmierināti bijuši Zasuļauka, Torņkalna, Bišumuižas un Pleskodāles iedzīvotāji.

Arī vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatierkolektīvos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) pieaugušajiem ir atšķirīgs. Piemēram, rezervētāk minētās iespējas vērtē iedzīvotāji Torņkalna, Ziepniekkalna, Zasuļauka un Dārziņu apkaimēs.

Mērķa PM2 Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi ietvaros ir izvirzīti 9 uzdevumi. Darbības tika veiktas visos no tiem.

U2.1. Nodrošināt sabalansētu kultūras pakalpojumu pieejamību visiem rīdziniekiem

Rīgas pilsētas vienotajā kultūrtelpā iedzīvotājiem kultūras vajadzību apmierināšanu un brīvā laika nodarbību piedāvājumu pamatā veic 4 neatkarīgie kultūras centri (VEF Kultūras pils, Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrs „Mazā Ģilde”, Kultūras un tautas mākslas centrs „Ritums”, Profesionālais pūtēju orķestris „Rīga”) un Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienība ar 8 kultūras iestāžu struktūrvienībām – 3 kultūras centriem („Imanta”, „Ilģuciems”, „Ziemeļblāzma”), 3 muzejiem, Sv.Pētera

baznīcu un koncertorganizāciju „AVE SOL”. Minētās struktūrvienības nodrošina tradicionālo, informatīvi izglītojošo un izklaides pasākumu rīkošanu pilsētas iedzīvotājiem, kā arī iespēju saturīgai brīvā laika pavadīšanai pilsētas amatierkolektīvos.

Rīgas Centrālā bibliotēka (turpmāk – RCB) ar savu struktūrvienību tīklu sekmīgi papildina pilsētā nepietiekamo kultūras centru iestāžu pārklājumu un papildus nodrošina pašvaldības kultūras funkcijas pilnvērtīgu realizēšanu.

Pēc renovācijas kultūras pils „Ziemeļblāzma” telpās darbu atsāka RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka.

RCB vienotajā elektroniskajā lietotāju datu bāzē reģistrēti 61 807 lasītāji, no tiem 16 899 ir bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem. Apmeklējumu skaits pārskata gadā – 9 230 809, izsniegumu skaits – 147 5480, datoru izmantojumu skaits – 257 048.

Pārskata gadā RCB organizēti 1855 dažāda veida pasākumi, no kuriem 1281 pasākums jeb 69% bija pasākumi bērniem.

2013.gadā īpaša vērība veltīta, lai lielākie kultūras pasākumi būtu pieejami iespējami plašākam iedzīvotāju lokam un bagātinātu arī priekšpilsētas, ne tikai kultūras centrus un tradicionālās svētku norišu vietas pilsētas centrā. Tā Lieldienu pasākumi un koncerti notika arī Bolderājā, Mežaparkā, Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā. Plaši LR Neatkarības atjaunošanas dienas pasākumi 4.maijā tika rīkoti pēc renovācijas atvērta Kultūras pilī „Ziemeļblāzma”, Daugavas promenādē „Ķengaragā”, Lucavsalas atpūtas zonā. Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītie pasākumi tika rīkoti arī Kalnciema kvartālā, Dzegužkalna estrādē, Kultūras pils „Ziemeļblāzma” parkā. Ielīgošanas pasākumi jau tradicionāli notika arī Ķengaraga parkā, Torņakalnā, Dzegužkalna estrādē, Čiekurkalnā, Grīziņkalnā un Ziemeļblāzmas parkā. Arī Rīgas svētku pasākumi aptvēra ļoti plašu teritoriju – ne tikai tradicionālajās svētku norišu vietās pilsētas centrā, bet arī Strazdumuižas parkā Juglā, Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, lidlaukā „Spilve”, Ziedoņdārzā, Mežaparkā, Ziemeļblāzmā. Līdzīgi arī decembrī uz Ziemassvētku gaidīšanas pasākumiem rīdzenieki bija aicināti apmeklēt koncertus koncertzālēs un dievnamos arī Čiekurkalnā, Daugavgrīvā, Purvciemā, Pārdaugavā, Ziemeļblāzmā un Kalnciema kvartālā. Ieeja lielākajā daļā pasākumu tika nodrošināta bez maksas, tie tika rīkoti visām vecuma grupām un dažādām interesēm.

U2.2. Organizēt vietējas nozīmes un starptautiskus kultūras pasākumus

Saskaņā ar 2013.gada pilsētas kultūras pasākumu kalendāro plānu, pārskata gadā uzdevuma ietvaros īstenoti gan plānotie tradicionālie, gan valsts un piemiņas dienu pasākumi: 1991.gada barikāžu atceres 22.gadadienai veltītā pasākumu programma, Komunistiskā genocīda upuru piemiņai veltīti pasākumi 25.martā un 14.jūnijā, LR Neatkarības atjaunošanas dienas svētku programma 4.maijā. Svētku pasākumi Rīgas

kultūras centros, koncertzālēs un pilsētvidē Rīgā kopumā pulcēja vairāk kā 120 000 apmeklētāju.

Jau ceturto gadu Rīgā tika organizēta Jāņu svinēšana 11.novembra krastmalā un Dzegužkalnā. Pasākumā „Līgosim krastmalā!” varēja baudīt kultūras programmu ar Latvijas teātru aktieru, mūzikas grupu un Maestro Raimonda Paula piedalīšanos. Līgo svinības 11.novembra krastmalā un Dzegužkalnā apmeklēja ap 85 000 līgotāju.

Viens no vērienīgākajiem kultūras pasākumiem pilsētā ir „Rīgas svētki”. 2013.gadā tie norisinājās Teātra zīmē, piedāvājot svētku apmeklētājiem aptuveni 100 daudzveidīgus pasākumus dažādiem vecumiem un interesēm dažādās pilsētas vietās. Daudz interesentu pulcēja lidostā „Spilve” notiekošie Aviācijas svētki. Trijās dienās Rīgas svētkus apmeklēja vairāk kā 200 000 cilvēku.

Līdzīgi kā citus gadus, arī 2013.gadā liela sabiedrības aktivitāte un līdzdalība bija Mūsdienu kultūras forumam „Baltā nakts”, kas notika ar devīzi „Atver durvis” un interesentiem piedāvāja apmeklēt gandrīz 60 projektus dažādos mākslas žanros. Tā pasākumus apmeklēja vairāk nekā 30 000 cilvēku.

Sagaidot Latvijas Republikas proklamēšanas 95.gadadienu, svētku pasākumi Rīgā notika no 16. līdz 18.novembrim. Viens no vērienīgākajiem koncertiem 18.novembrī notika Rīgas Kongresu namā – „Mana valsts. Mana dziesma” – tajā tika izdziedāta Latvijas vēsture 95 gadu garumā ar patriotiskākajām latviešu komponistu dziesmām, vedot klausītāju cauri spilgtākajiem vēstures notikumiem no Latvijas Republikas proklamēšanas līdz pat mūsdienām. Svētku pasākumus kopumā apmeklēja vairāk kā 27 000 cilvēku.

Jaunā – 2014.gada sagaidīšanas svinības 11.novembra krastmalā pulcēja apmēram 45 000 rīdzinieku un galvaspilsētas viesu. Jau tradicionāli notika koncerts ar mūziķu, dejotāju un dīdžeju priekšnesumiem. Tieši pusnaktī varēja vērot krāšņu svētku uguņošanu.

Pilsētas kultūras pasākumu plāna ietvaros tika īstenotas arī Lieldienu, Adventa un Ziemassvētku pasākumu programmas, Ielīgošanas pasākumi, Zāļu tirgus Doma laukumā, Miķeļdienas gadatirgus Vecrīgā, Mātes dienai un Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltīti pasākumi.

2013.gadā jau ceturto gadu tika realizēta oriģinālā mākslas aktivitāte pilsētvidē – Vides objektu festivāls „Ziemassvētku egļu ceļš”, kas akcentē Rīgu kā mākslas un inovatīvu ideju pilsētu. Festivālā tika eksponēti 65 vides dizaina projekti, kuros Ziemassvētku simbols – egle eksponēta arī kā vides objekts jaunos un oriģinālos vizuālos risinājumos.

Sadarbojoties ar dažādām privātām iniciatīvām dažādās Rīgas apkaimēs noorganizēti arī dažādi svētki un pasākumu cikli, piemēram, ielīgošanas pasākumi Ķengaraga parkā, „Kaimiņu dienas” apkaimju pagalmos ar iedzīvotāju iniciatīvu (Maskavas ielā

170, Grīziņkalnā), Komunistiskā terora upuru piemiņas pasākumi Šķirotavas stacijā, 4 pasākumi un gadatirgi Latgales priekšpilsētas iedzīvotājiem, skatlogu rotājumu konkurss Ziemassvētkos (Rīgas Latgales priekšpilsētas un Centra administratīvajā teritorijā), noritējuši pasākumi ar devīzi „Bibliotēka man, es bibliotēkai”, kuru mērķis veicināt dažādu organizāciju, iedzīvotāju grupu un/vai indivīdu savstarpējo sadarbību, lai sekmētu apkaimes iedzīvotāju dzīves kvalitāti, LR neatkarības atjaunošanas gadadienai veltīts pasākums Ķengaraga apkaimē „Uzgavilēsim priekšpilsētai” ieverot Ģimeņu atpūtas dienu Ķengaraga promenādē, Meža dienas Pļavniekos, Rīgas svētki Latgales priekšpilsētā ar izstādi „Avotu iela” un koncertu u.c.

Vairākas aktivitātes uzdevuma ietvaros norisinājās ES līdzfinansēta projekta ietvaros. 2013.gadā noslēdzies projekts „Jaunais orķestris”, tā rezultātā izveidots jauniešu ceļojošais orķestris no 4 valstu pārstāvjiem, kas koncertējuši Francijā, Lietuvā, Igaunijā un Latvijā. Tapuši profesionāli studijas ieraksti, kas izdoti DVD un CD formātos. 2013.gadā notikuši orķestra koncerti Francijā un orķestra radošā nometne Lietuvā.

Nodrošināti 4 pasākumi saistībā ar Rīgas kā EKG 2014 popularizēšanu.

U2.3. Atbalstīt institūcijas un organizācijas, kas nodrošina kultūras un mākslas procesu

Lai atbalstītu institūcijas un organizācijas, kas nodrošina kultūras un mākslas procesu, veicinātu NVO darbību, valsts un pašvaldību institūciju un komercsabiedrību sadarbību, tika organizēti vairāki projektu konkursi. 2013.gadā notika konkurss par festivālu projektu finansēšanu 2013.–2015.gadam. Pārskata gadā Rīgas Festivālu mērķprogrammas ietvaros tika iesniegti 54 pieteikumi, no kuriem atbalstīti un līdzfinansēti 47 festivālu projekti.

RD kultūras projektu finansēšanas konkursā tika līdzfinansēti Rīgas pilsētai nozīmīgi projekti dažādās mākslas nozarēs, tai skaitā tika atbalstīti 54 NVO projekti.

2013.gada Tradicionālo kultūras pasākumu finansēšanas konkursā tika izvērtēti un atbalstīti projektu pieteikumi valsts svētku un atceres pasākumu, gadskārtu ieražu un tradīciju pasākumu rīkošanai. Tika atbalstīti 94 projekti.

Kultūras pasākumu finansēšanas konkursā atbalsts tika sniegts tautas mākslas kolektīvu darbības nodrošināšanai un sadarbības projektu īstenošanai pašvaldības kultūras iestādēs. Visa gada garumā tika izskatīti 317 projektu pieteikumi, no kuriem atbalstu saņēma 162 projekti.

Kopā 2013.gada atklātajos kultūras projektu un pasākumu konkursos tika iesniegti 794 projektu pieteikumi. Atbalstīts tika 401 projekts.

U2.4. Atbalstīt izcilību visās kultūras jomās

2013.gadā tika organizēta RD un Aleksandra Čaka biedrības Aleksandra Čaka balvas pretendentu izvirzīšana un balvas pasniegšana. 3 laureāti saņēma minēto balvu un viens saņēma RD Atzinības rakstu par mākslinieciski augstvērtīgu un inovatīvu darbu rašanos par pilsētas tēmu, kā arī par nozīmīgu veikumu dzejnieka daiļrades izpētē un popularizēšanā.

Tāpat tika organizēta Gada balva kultūrā „Baltais zvirbulis”, lai izteiktu atzinību un apbalvotu RP kultūras darbiniekus un sadarbības partnerus par kvalitatīva kultūras procesa nodrošināšanu Rīgā. 2013.gadā balvu saņēma 10 laureāti.

Atzīmējot izcilās modernisma arhitektes simtgadi, grāmatas formātā izdots arhitektūras doktora Jāņa Lejnieka manuskripts „Marta Staņa. Vienkārši, ar vērienu”.

Kā ik gadu, arī 2013.gadā pasniegta gada balva Rīgas arhitektūrā. To saņēma SIA „Arhitektu birojs KRASTS” – arhitekte Renāte Truševska, arhitektūras studente Liēna Brasla un ainavu arhitektei Kristīnei Dreijai „Par vērtīgu ieguldījumu Rīgas arhitektūrā – koka apbūves vērtību izcelšanu publiskajā telpā – ēkas „Zirgu pasts” pārbūvi Latvijas Kultūras akadēmijas teātra studijām Dzirnau ielā 46”.

U2.5. Atbalstīt kultūras daudzveidību

Pašvaldības organizētie Kultūras projektu konkursi ļauj veicināt un atbalstīt kultūras procesa daudzveidību un radošumu visdažādākajās izpausmēs. Tā 2013.gadā RD kultūras projektu finansēšanas konkursā tika atbalstīti 98 projekti šādās nozarēs: mūzikas nozarē 27, dejas mākslā – 8, vizuālās mākslas – 7, audiovizuālajā mākslā – 15, teātra mākslas – 7, muzeju nozarē – 8, grāmatniecības nozarē – 8, pilsētas kultūrvides nozarē – 4 un starpnozārē – 14.

Rīgas Festivālu mērķprogrammas ietvaros tika atbalstīti 47 projekti tādās nozarēs kā mūzika – 20, dejas māksla – 3, vizuālā māksla un dizains – 6, audiovizuālā māksla – 5, teātra māksla – 4, literatūras nozare – 2 un tradicionālās kultūras nozare – 1. Tika atbalstīti arī 6 starpdisciplināri projekti.

Tradicionālās kultūras saglabāšanai tika organizēts Rīgas amatiereteātru festivāls „Rīga spēlē teātri 2013”, kas guva plašu skatītāju ievēriību, Tautas lietišķās mākslas studiju dalība Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas pasākumā „Satiec savu meistarību”, amatiermākslas kolektīvu dalība Radošās darbības nedēļā „Radi!”, folkloras grupu pārstāvniecība Starptautiskajā folkloras festivālā „Baltica 2013” Igaunijā, Rīgas pilsētas dalība Hanzas dienās Herfordā Vācijā, amatiermākslas kolektīvu dalība XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku ieskaņu sarīkojumi novados „Dziesmu svētku ielīgošana” Līvānos, Ventspilī, Staļģenē, Jelgavā un Turaidā, amatiermākslas kolektīvu dalība piecās XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku skatēs un koncertos u.c.

Tiek atbalstīti dažādu tautību skolu pasākumi un regulāri, vismaz 8 reizes gadā, notiek pašdarbības koncerti.

U2.6. Veicināt radošumu un iedzīvotāju aktīvu līdzdalību pilsētas attīstības procesos

Atklātu konkursu sistēma ir apliecinājusi sevi kā mehānisms, kas veicina sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību kultūras dzīves veidošanā. Katru gadu tiek organizēti kultūras pasākumu un projektu konkursi un par iedzīvotāju radošu līdzdalību pilsētas kultūras attīstības procesos liecina viņu aktivitātes tajos, kā arī iesaistīšanās pasākumu rīkošanā ar savām iniciatīvām un resursiem.

Pateicoties pašvaldības iestāžu, NVO un komersantu aktivitātei, „Rīgas svētku” laikā tika realizēti tādi daudzveidīgi un lielu iedzīvotāju interesi piesaistoši projekti kā Rīgas aviācijas svētki lidostā „Spilve” (SIA „Rīgas nami”, SIA Flights Unlimited, nodibinājums „Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs” (turpmāk – RTAB)), Starptautiskais seno spēkratu salidojums „Rīga retro 2013” (Latvijas Antīko automobiļu klubs), Diennakts basketbola turnīrs „Krastu mačs” (Rīgas brīvostas pārvalde, biedrība „Diennakts basketbola turnīrs „Krastu mačs”), pasākums „Dāvana Rīgai” Ziedoņdārzā (Kristiešu draudze „Prieka Vēsts”), Lielais Rīgas piedzīvojums 2013 – pilsētas orientēšanās sacensības (Piedzīvojumu sacensību apvienība), Ielu mūzikas diena (Rīgas brīvostas pārvalde, SIA Krukfilms), „Svītrainās dienas 2013” (RP SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”) un daudzi citi.

Mūsdienu Kultūras forums „Baltā nakts” rīdiniem un pilsētas viesiem kopumā piedāvāja 56 projektus, no kuriem 26 tika atbalstīti RD IKSD kultūras projektu finansēšanas konkursos, savukārt 30 projekti tika realizēti pēc kultūras organizāciju un radošo apvienību iniciatīvas. Iniciatīvas projektu realizēšanā „Baltajā naktī” iesaistījās gan valsts un pašvaldības kultūras institūcijas, gan biedrības un nodibinājumi – Latvijas Rakstnieku savienība, Latvijas Koklētāju biedrība, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija, RP AS „Rīgas centrāltirgus”, biedrība „Latvijas Jaunā teātra institūts”, Francijas institūts Latvijā, Latvijas leļļu teātris un daudzi citi.

Pārskata gadā realizēts „Svētku noformējuma vides objektu/instalāciju māksliniecisko ideju skicē un to realizēšanas tehnisko risinājumu projektu atlases konkurss”. Iesniegti 16 piedāvājumi ar svētku noformējuma vides objektu/instalāciju māksliniecisko ideju skicēm, to tehniskiem risinājumiem un izvietojumu. Godalgoti 6 piedāvājumi. Tāpat realizēts vides objektu festivāla „Ziemassvētku egļu ceļš 2013” projektu realizēšanas finansēšanas konkurss. Iesniegti 26 projekti, godalgoti 14 piedāvājumi. Vides objektu festivāls „Ziemassvētku egļu ceļš” iekļauts sadarbības partnera Latvijas Mākslas akadēmijas mācību procesā un tā ietvaros realizēts vides objektu dizaina/noformējuma konkurss. Iesniegti 35 projekti, realizēti pilsētvidē – 10 projekti.

Aktivitātes uzdevuma ietvaros pārskata gadā norisinājās arī ar ES fondu līdzfinansējumu. ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta

„Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (USER projekts) īstenošanas ietvaros ciešā sadarbībā ar pilsētas publisko ārtelpu ikdienas lietotājiem tiek pilnveidota Rīgas pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitāte, attīstot drošu, ērtu, visām sabiedrības grupām pieejamu, labi uzturētu un pievilcīgu publisko ārtelpu. Projekts tiek īstenots ciešā sadarbībā ar dažādu sabiedrības interešu grupām – ar RVC iedzīvotājiem un tos pārstāvošām organizācijām, uzņēmējiem, kuru uzņēmējdarbība saistīta ar šo teritoriju, RP atbilstošo jomu speciālistiem un piesaistītajiem ekspertiem.

U2.7 Veicināt iedzīvotāju radošu brīvā laika pavadīšanu

2013.gadā Rīgā darbojās 274 amatierkolektīvi (no tiem 25 – bērnu kolektīvi), to skaitā 89 kori, 46 deju kolektīvi, 42 vokālie ansambļi, 15 folkloras kopas, 5 pūtēju orķestri, 6 kokļu ansambļi, 12 instrumentālie ansambļi, 16 amatierteātri, 31 lietišķās mākslas studija, 8 tēlotāja mākslas studijas un 4 foto/kino studijas.

RP kultūras iestāžu apvienība, trīs kultūras centri un viena pašvaldības mūzikas un mākslas skola nodrošina ar telpām un koordinē 171 amatierkolektīvu.

Dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas tiek piedāvātas Mežaparkā, piemēram, rotaļu un sporta pilsētiņā, piedzīvojumu parks „Mežakaķis”, ziemā – Sniega parks, atrakcija „Plunkšķis” Ķīšežera pludmalē.

U2.8. Veicināt kultūras iestāžu celtniecību un rekonstrukciju, nodrošināt optimālu kultūras iestāžu tīklu

2013.gadā lietošanā tika nodota RP iestāžu apvienības Kultūras pils „Ziemļblāzma”, kurai tika veikta pilna rekonstrukcija, un nams Laimdotas ielā, kur izvietota kultūras un tautas mākslas centra „Ritums” filiāle, kā arī nevalstisko organizāciju nams.

2013.gadā ar ERAF finansiālu atbalstu tika uzsākta Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas Krišjāņa Valdemāra ielā 10a rekonstrukcija, restaurācija un jauna būvniecība.

U2.9. Saglabāt un attīstīt kultūrvēsturiskos objektus pilsētas centrā un citās vēsturiskās apbūves teritorijās

Uzdevuma īstenošana ir cieši saistīta arī ar uzdevuma U2.8 īstenošanu. Papildus jau minētajam, pārskata gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, notika regulārs kultūrvēsturisko ēku apsekojums un uzraudzība, darbs ar to īpašniekiem.

Iekārtots koka ēku renovācijas centrs „Koka Rīga” Krāsotāju ielā 12 – Grīziņkalna apkaimē, kur norisinās dažādu ekspozīciju izveide un izstāžu iekārtošana. Pārskata gadā tajā veiktas 58 ekskursijas, 9 mācību ekskursijas, noorganizēti 30 pasākumi un 6 izstādes. Savukārt sadarbībā ar Rīgas Celtniecības koledžu minētajā centrā veikts darbs restaurācijas jomā – uzstādīts nojauktas kultūrvēsturiskas koka ēkas fragments no Maskavas forštates Puškina ielas 4 un veikta šo darbu koordinācija restaurācijas jomā.

Sistemātisks darbs tiek veikts, lai vairotu un padziļinātu sabiedrības izpratni par kultūras pieminekļu aizsardzību un uzturēšanu, par apbūves noteikumu specifiku, kā arī pilsētvides dizaina, reklāmas izvietošanas un fasāžu krāsojuma nosacījumiem Rīgas vēsturiskajā centrā (turpmāk – RVC), pilsētbūvniecības pieminekļos un apbūves aizsardzības teritorijās Rīgā.

Noteikta 310 ēku kultūrvēsturiskā vērtība atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 08.03.2004. noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi” prasībām, kā arī aktualizēta elektroniskā datu bāze par vēsturiskajām ēkām Rīgā, kurām noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis atbilstoši minēto MK noteikumu prasībām. 2013.gada beigās datubāze ietver informāciju par 1911 objektiem.

Tiek sniegtas izziņas arhitektiem un objektu īpašniekiem, kā arī citām fiziskām un juridiskām personām par kultūrvēsturiski vērtīgiem objektiem Rīgā, saglabājamām vērtībām konkrētos objektos, pamatojoties uz Rīgas pilsētas kultūras pieminekļu aizsardzības nodaļas pārziņā esošajiem pētījumiem, grāmatām, materiāliem.

Ar RD 18.06.2013. lēmumu Nr.6331 apstiprināti un 27.06.2013. stājušies spēkā RD 07.02.2006. saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumi.

2013.gadā tika veikta Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšana, Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas (turpmāk – RVC AZ) izpēte.

Pārskata gadā pilsētā darbojās darba grupa „Vidi degradējošu, sabrukušo un cilvēku drošību apdraudošu būvju klasificēšana un prioritāšu noteikšana”.

Vairākas aktivitātes uzdevuma ietvaros pārskata gadā norisinājās ar ES finansiālu līdzdalību projektu ietvaros.

2013.gadā turpināta ES līdzfinansēta projekta „Arhitektoniskā mantojuma saglabāšana sabalansētas pilsētas attīstības nodrošināšanai (Co2ol Bricks)” īstenošana, tajā skaitā organizēta iepirkuma procedūra projektēšanas darbu veikšanai, veikta skiču tehniskā projekta izstrāde un saskaņošana. 2013.gadā veikta ēkas Maskavas ielā 8 rekonstrukcija, tajā paredzot dažādu siltinājuma materiālu izbūvi. Šāda pieeja veikta ar mērķi sasniegt vienu no projektu uzstādījumiem – rast piemērotākos risinājumus vēsturisko ēku energoefektivitātes uzlabošanas jomā.

Pārskata gadā tika uzsākta projekta idejas „Rīgas Centrāltirgus attīstība” sagatavošanas fāze ar mērķi padarīt Rīgas Centrāltirgu pievilcīgāku tirgotājiem, pircējiem un tūristiem, un mainīt tā vizuālo izskatu un saglabāt pasaules kultūrvēsturisko mantojumu.

Projekta „Āgenskalna tirgus laukuma rekonstrukcija” ietvaros 2013.gadā saņemts plānošanas un arhitektūras uzdevums ar mērķi atjaunot un palielināt Āgenskalna

tirgus kā Āgenskalna apkaimes centra lomu, piesaistīt jaunus iedzīvotājus un pakalpojumu ņēmējus, kas savukārt veicinās uzņēmējdarbības attīstību. Papildus projektā veikta objekta Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde (analizēta esošā situācija, izvirzīta projekta stratēģija un alternatīvas, sniegts risinājumu apraksts, veikts ietekmes uz satiksmes organizāciju novērtējums, kā arī projekta izmaksu – ieguvumu un risku analīze).

2013.gadā turpināta projekta „Ugunsdrošības uzlabošana vēsturiskajās ēkās” (HERITPROT) īstenošana, tajā skaitā izstrādāta rokasgrāmata par ugunsdrošību vēsturiskās ēkās, sagatavotas 24 faktu lapas vadošajam partnerim labās prakses rokasgrāmatas izstrādei, izveidots sadarbības tīkls pieredzes apmaiņai u.c.

Projekta „Grīziņkalna kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma potenciāla stiprināšana” ietvaros veikta pilna Krāsotāju ielas 12 ēkas renovācija, iekļaujot visas ēkas pilnīgu rekonstrukciju un restaurāciju, saglabājot un izceļot tās autentiskumu, kā arī labiekārtojot teritoriju. Tika uzbūvēta arī saimniecības ēka. Ēkā gar Lienes ielu, izbūvēta izstāžu zāle koka karkasa konstrukcijās un balkons 2.stāva līmenī u.c. Restaurētās ēkas 1.stāvā izveidotas biroja telpas un informācijas centrs, savukārt ēkas 2.stāvā restaurēti četras telpas (dzīvokļi), kuros izvietotas pastāvīgās ekspozīcijas ar mērķi atainot dažādu laiku sadzīvi. Visa ēku kompleksa nodošana ekspluatācijā veikta 2013.gada februārī.

RD institūcijas, kas 2013.gadā veica aktivitātes mērķa ietvaros: IKSD, PAD, ĪD, RPB, Ārlietu pārvalde, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, SIA „Rīgas meži” un RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”.

Budžets

2013.gadā RP atpūtai, kultūrai un reliģijai pilsētā izlietoja 24 218 600 Ls, kas ir par 23% vairāk kā 2012.gadā. Investīcijas no visiem pamatbudžeta izdevumiem kopā veidoja 3 246 100 Ls, kas, salīdzinot ar 2012.gadu, ir par 45% mazāk.

Secinājumi

Viens no nozīmīgākajiem notikumiem Rīgā pārskata gadā bija rekonstruētās un restaurētās Kultūras pils „Ziemeļblāzma” ēkas, kā arī būvju un parka kompleksa Ziemeļblāzmas ielā 36 nodošana ekspluatācijā.

Rīgas aktivitāšu telpa nav tikai pilsētas centrs, tāpēc pozitīvi ir vērtējami dažādie kultūras un izklaides pasākumi, kas norisinās arī daudzajās pilsētas apkaimēs.

Rīga ir atzīts Eiropas tūrisma galamērķis un arī ar pilsētā pieejamo kultūras pasākumu klāstu tā lieliski attaisno tūristu prasības, jo jebkurā gadalaikā tiek piedāvāti kultūras pasākumi dažādām gaumēm.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka Rīgā ienāk arvien jauni kultūras un mākslas žanri, tā papildinot esošo klasisko un tautas kultūras piedāvājumu.

Nozares eksperta viedoklis

Valērijs Stūris, Vecākais ekonomikas konsultants, Valsts prezidenta kanceleja

Lai izvairītos no līdzšinējās pieredzes sekām, vēlams saglabāt pašreizējās infrastruktūras objektu skaitu (kultūras namus, bibliotēkas un cita līdzīga rakstura objektus), veicinot to noslodzes intensitāti. Par labu šādai pieejai liecina Rīgas pilsētas šī brīža sasniegumi. Samazinot bibliotēku skaitu, ir svarīgi spēcīgāt sociālās infrastruktūras objektu papildpakalpojumu klāstu un pieejamību, kas ļautu sasniegt izvirzīto mērķi. Būtiski ir ievērot, ka Pierīgas reģionā bibliotēku skaita indekss ir palielinājies, tādējādi informējot par piepilsētas teritoriju nozīmības palielināšanos, jo šī teritorija ir cieši funkcionāli saistīta ar Rīgas pilsētu un tajā nodarbinātajām personām. Arī tūrisma jomas ekonomisko rādītāju indeksi liecina, ka palielinās reģiona nozīme, jo, piemēram, gultasvietu skaita indeksa palielinājums Pierīgas reģionā ir straujāks nekā Rīgā vai Latvijā kopumā. Tādējādi tiek pierādīts, ka, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, ir būtiski atrast labāko iespējamo sadarbības modeli ar funkcionāli saistītām teritorijām (pašvaldībām un pilsētām), tās iesaistot saskaņoti īstenotos pasākumos un projektos.

Lai palielinātu Rīgas pilsētas kultūras dzīves starptautisko atpazīstamību, ir svarīgi nodrošināt informācijas apriti, kā arī veikt pasākumus, lai atbalstītu prasmes un kompetences Baltijas mēroga pasākumu, koncertu un citu notikumu organizēšanā.

Nepieciešams atbalstīt plašāku Rīgas pilsētas, valsts institūciju un apdzīvoto vietu sadarbību. Rīgas pilsēta ir funkcionāli saistīta ar piepilsētas teritorijām, neskatoties uz administratīvā iedalījuma noteiktiem ierobežojumiem. Līdzdalība nacionāla līmeņa pasākumos varētu palielināt Rīgas kultūras un sabiedriskās dzīves atpazīstamību starptautiskajā vidē. Piemēram, Rīgas pilsētas pārstāvju līdzdalība Valsts prezidenta vizītēs Austrumu partnerības vai Vidusāzijas valstīs varētu būtiski veicināt radošās industrijas piedāvājuma ģeogrāfijas paplašināšanu.

Stratēģiskā mērķa PM2 „Radoša un eiropeiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads						Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Rīgas Centrālās bibliotēkas darbības rādītāji – lasītāju skaits, tūkstošos	Rīgas Centrālā bibliotēka	68	79	77	61	61	76	↑	↑	Vērtē kontekstā ar citiem rādītājiem – internets, m/s budžeti
Mājsaimniecību izdevumi atpūtai un kultūrai vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī, %	CSP	9,7%	9,9%	8,1%	8,1%	7,5%	7,6%	↑	↓	Pieaug

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu